

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Colnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Napreč«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.898. (KDZ)

NAPREČ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., šte. 5.
Četrtkovna
»Naprečeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetiško-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

„Vsa oblast gre iz ljudstva“.

Belgrajsko učiteljsko glasilo »Narodna Prosveta« piše 30. januarja o intervenciji predsednika UJU v ministristvu prosvete pri ministrovem pomočniku Obradoviću. Med drugim ga je vprašal tudi:

»Ali se bo popravila krivica storjena učitelju Möderndorferju?«

Odgovor na to vprašanje popisuje »Narodna Prosveta« takole:

»Za sodruga Möderndorferja se je razgovor vršil dalj časa in bilo je konstatirano, da njegove krivde niso tako težke narave, da bi moral zanje kaj pretrpeti, toda položaj storjen z njegovim pisanjem, je tak, da je bilo spoznano za najbolje, če odide sodrug Möderndorfer iz Mežice, kjer je s polnim uspehom vršil prosvetno delo. G. pomočnik je bil tako dober, da je predsedniku razložil ves zapletljaj, intervencije od strani drugih ministrstev, in na koncu je dodal: da je pripravljen dati sodrugu Möderndorferju boljše mesto, katero si želi, samo da ne zahteva vrnitve v Mežico.«

Poprečnemu učitelju iz Šentflorjanske doline, kakršne poznamo iz življenja in iz Cankarjevih »Hlapcev«, bi bilo s tem ne samo popolnoma ustrezno, temveč bi se smatral za najuspešnejšega človeka. Izpolnjeni bi bili vsi cilji njegovega hrepenenja.

Študiral bi slov. šolske občine, iskal bi najugodnejše mesto z najmirnejšimi ljudmi in najmanj razposajenimi otroki, z najlepšim stanovanjem, z največjim vrtom in najdebelejšim krompirjem, potem bi pa vložil ponižno prošnjo za izbrano mesto in selil bi se kakor da gre na ženitovanje. Tudi žena njegova bi ukala, čeprav ne zna.

Taki so poprečni učitelji v šentflorjanski dolini. Zato pa se narodu v tej dolini tako godi, kakor se mu godi — oziroma ker je naš narod poprečno tak, zato ima take poprečne učitelje.

»Kadar bo boljše, bomo imeli boljše« pravijo mnogi in si pišejo s tem svojo kvalifikacijo. Drugi se zgovarjajo na predstojnike, češ, ti so pregledovali, pa niso ničesar popravili. Večina meče vso krivdo Bogu na glavo, ki so ga zato postavili za najvišjega predstojnika, da imajo tarčo.

Narod tako in učitelji tako. Med njema je vzročna zveza, ki bi s časom še bolj zatemnila šentflorjansko temo — če bi ne bilo Cankarjevih Jermanov in Kalandrov, ki trgajo železne okove te zveze in kujejo nov svet, kakršnega si želijo tudi poprečni ljudje, čeprav iščejo zaradi svoje slabosti le — debelejši krompir.

Möderndorferjeve krivde.

»Njegove krivde niso tako težke narave.« Kakšne narave pa so? Kakšne so sploh, in katere so? Kateri sodnik jih je tehtal in sodil?

Gospodje sodniki sedijo na gorkem v Londonu in strižejo kupone. To je težko delo in zaradi Möderndorferjevega dela je tudi ta težki zaslužek ogrožen. Kaj če zadene tudi delničarje mežiškega rudnika brezposelnost? To bi bila socialna krivica! Ogroženi delničarji so se torej vsedli na sodni stol in obsodili Möderndorferja po zakonu njegove domovine SHS na izgon iz Mežice, ker je zagrešil zločin proti zakonu o zaščiti kuponov — pardon, države. Takoj so poslali kurirja k an-

gleškemu poslaniku v Beogradu in ta je šel dalje k eksekutorju londonskih sodišč, ki se drugače imenujejo tudi zunanji minister SHS, in ta je takoj naročil notranjemu ministru in ta svojemu oddelku za državno zaščito in ta prosvetnemu ministru in — to si lahko mislite, kakšen voz je bil že spleten, ko so vse te »intervencije raznih ministrstev« prilomastile v prosvetno ministrstvo izvršit eksekucijo nad Möderndorferjem.

V Mežico so prišli mariborski odloki: razpust občinskega odbora, razpust krajevnega šolskega sveta in premeščenje s. M. Prva dva zaradi zapravljenega gospodarstva, dokazanega po reviziji, revizijskega poročila pa še v daj gospoda ni pokazala, razen bedastih lopovščin, ki jih je dalo na razplogo »Jutro«. Za Möderndorferjeve premostitve pa niso povedali sploh ničesar, samo namigavali so, da »zaradi komunizma«.

»Napreč« je pisal o vel. županu Pirkmajerju tako, da smo se nehoti spomnili na strašne porazgrate zakona o tisku, a ta gospod je spravlil vse v žep. Državno pravdnštvo je čitalo o protidržavnih uradnikih, češ, vsi so protidržavni, če delajo protizakonitosti — pa ni zgrabilo za vrat ne »Napreč« ne dotičnih uradnikov. Zadeva visi, v Mežici vlada komisar, Möderndorfer pa čaka, kdaj bodo našli sodniki korajžo poklicati ga na zagovor. Dokler namreč te korajže ni, ne velja nobena obsodba, tudi londonska ne.

Ko so eksekutorji spoznali, da nimajo opravka s poprečnim človekom, ki bi se pred vsako palico odkril, so preklicali svoje zahteve in postavili nove: Möderndorfer ni kazensko premeščen, ampak iz službene potrebe.

Ker eksekutor ni mogel spraviti krave iz kmetovega v oderuhov hlev, je prišel dva meseca pozneje h kmetu razlagat, da krava ni prisiljena seliti se v oderuhov hlev zaradi dolgov, ampak zato, ker bo tam boljše molzla.

Ta eksekutorska milost je prišla tik pred volitvami v okrožne skupščine.

Narod pa ni verjel tej milosti, ni verjel, da bi Möderndorferjeva služba zahtevala izpmembo zraka in je izvolil Möderndorferja za okrožnega poslanca.

Kaj zdaj? To je zelo neroden položaj, kajti zapisano je, da gre vsa oblast iz ljudstva, ne iz Londona. Vel. župan je baje zaprosil za premeščenje, o Möderndorferju pa pravi g. ministrov pomočnik, da je »vršil prosvetno delo v Mežici s polnim uspehom«.

Višjega priznanja ministrstvo ne more dati, torej je

krivda izpremenjena v priznanje.

Koza ostane po tem takem lahko cela, samo če najdemo še kakšno jagnje za volka, kajti tudi on mora biti sit. Londonski delničarji ne smejo postati brezposelni, njih eksistenčni minimum jim moramo pustiti, kajti striženje kuponov je težko in potrebno delo.

Sodniki se vselej potijo, kadar mora biti volk sit in koza cela. Pot jim včasih tako curlja, da jim zalije oči, da nič ne vidijo; ko iščejo daritveno jagnje, zagrabijo kožo in mislijo, da so problem rešili. Vsi srečni mašijo jagnje volku v žrelo, od zadovoljstva se nehajo potiti, pri tem pa šele spoznajo, da je jagnje koza.

V našem slučaju so našli sodniki

jagnje v Möderndorferjevi brčuri. Möderndorferjevo »pisanje« je stvorilo tak položaj...

Če bi to pisanje stvorilo drugačen položaj, da bi delavci v londonski strižnici kuponov več zaslužili, potem bi bilo vse drugače.

Torej je vseeno ostalo nekaj krivde? O da, da! Pa ne le pri sodnikih, tudi pri eksekutorjih so našli to pisanje za krivo. Zlasti vel. župan se čuti prizadetega, ker ni stopil ponarejevalcem bilanc na prste, kakor bi bila njegova dolžnost. Govori se, da se oblašči izgovarjajo, da krivcev niso mogli prijeti, ker niso naši državljani, mežiške bilance da podpisujejo tuji. Torej tuji smejo krasti v Jugoslaviji?

Ne, gospoda! Mežiški narod in Möderndorfer ne gre samo za debelejšim krompirjem! Möderndorfer ne bo prošil za »boljše mesto« — če ga dovolj dobro poznamo. Najboljše mesto zanj je tam, kjer ga ljudstvo pozna in razume. Ne bo se vam posrečilo razbiti to organizacijsko enotno fronto med učiteljem in ljudstvom, čeprav dovoljujete, da tuji tatovi odpuščajo po zakonu zaščiteni delavske zaupnike. Pravica bo zmagala tako popolnoma, da bosta koza in jagnje cela, volk pa ne sit. Tak položaj pripravlja Möderndorferjeva brošura in njeno pisanje. Kdor ne veruje, naj si jo naroči in prečita!

V trezno razmišljanje -- za skupni nastop

Dragi sodrugi!

Pri volitvah v oblastne skupščine se je posrečilo laži - komunističnemu voditelju inž. Gustinčiču in drugim izkušnim razbijačem delavske razredne enotnosti zopet preprečiti skupni nastop proletariata proti korupcionistični in reakcionarni buržoaziji v nekaterih okrajih. Volitve pa so pokazale še večjo brezbriznost širokih bednih slojev prebivalstva napram življenjsko - važnim, akutnim problemom politike: v industrijskih krajih ponekod na pr. v Laškem okraju, več kakor polovica volilcev ni šla na volišče, se ni poslužila svoje glavne, elementarne ustavno - državljanske pravice. Velik del delavcev, nameščenecv in poljedelcev pa je glasoval za najbolj reakcionarne buržoazne stranke.

Ta pasivnost in zaslepljenost volilcev — delavcev, poljedelcev in uradnikov je opogumila reakcionarno, korupcionistično, kapitalistično kliko in njene agente v delavskih vrstah, da zopet drzno dviga glavo, poskuša z novo ofenzivo napram delavcem, uradnikom in poljedelcem, katerim hoče naprtiti vsa bremena svojega bankrotnega 8-letnega gospodarstva. Tudi zapostavljenim narodom ta klika vedno drznejše odreka osnovno pravico samoodločbe in samouprave. Celo okrožnim izvoljenim skupščinam — ki imajo skrajno omejen delokrog — ta birokratsko - centralistična klika ne bo dopustila delovati niti v okvirju v pogledu samouprave skrajno reakcionarne — vidovdanske ustave, ki jo je ta klika sprejela navzlic odporu celokupnega delavskega razreda in proti volji večine prebivalstva Slovenije, Hrvaške, Dalmacije, Črne gore, Makedonije. Že se iz samih vla-

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Kupu,te samo testenine

ki so priznane najokusnejše.

dinih krogov slišijo grožnje odkrite vojaške diktature.

Obeta se nam torej nov reakcionarni val brezustavnosti in brezzakonitosti vladajoče kapitalistične klike. Posamezne delavske frakcije so nesposobne, da bi se same uprle temu valu, tudi vsaka zase ne more podpreti uspešno pokrete ljudstva v boju za pravice samoodločbe in samouprave, niti boj delavcev za svoje osnovne človeške in socialne pravice. V tej situaciji je tudi vsako mezdno gibanje eminentno politično. Same strokovne organizacije, ki so razdvojene in ki obsegajo komaj 5 odstotkov delavstva ne morejo prav ničesar doseči proti pojačani tendenci redukcije plač, dnin, industrije in obrti, redukcije socialnega zavarovanja in zakonodavstva ter brezposelnosti.

V taki situaciji in po vseh izkušnjah, ki jih je preživel proletarijat v teh letih je bolj, ko kdaj očitna potreba po koncentraciji vseh delavsko-poljedelskih frakcij, skupin in organizacij, ki hočejo prekiniti vse vezi s kapitalizmom in z vsemi kapitalističnimi demagoškimi metodami političnega, strokovnega in združnega boja in ki spoznajo potrebo enotnega, zavedno-razrednega socialističnega boja proti reakciji.

Tak skupni nastop pa mora temeljiti na načelih proletarske demokracije, ki izključuje vsako diktaturo enega proletaarca nad drugim, ali ene proletarske organizacije nad drugo.

V takem skupnem nastopu mora imeti vsaka frakcija pravico in možnost zagovarjati svoje nazore, dajati svoje predloge in nasvete — a nobeden član, nobena frakcija ne sme imeti predpravitve, brez protipredloga zavrniti predlog organizacije, kakor je to storil z JSDS inž. Gustinčič pri pogajanjih za skupni nastop pri zadnjih volitvah. Nihče ne sme izključevati javnost.

Proletarska demokracija pa je močnejša samo v organizaciji. Organizacija mora torej imeti svoj natančno določen delavni program, svoj pravilnik poslovanja, svoja finančna sredstva in svoje organe — odbore in tajništva. Zato predlagam vsem delavskim frakcijam, ki so za neodvisno razredno politično borbo proletarskega razreda proti kapitalistični reakciji, kakor tudi vsem strokovnim, prosvetnim in združnim organizacijam, ki so neodvisne od meščanskih, kapitalističnih strank, da se v svrhu trajnega skupnega nastopa proti reakciji in vsem njenim pojavom na političnem, gospodarskem, strokovnem, prosvetnem in samoupravnem polju združijo v federativno

Stranko Dela.

Da bo omogočena takojšnja uspešna tiskustija o takem združenju, predlagam takoj tudi predlog za program

in pravilnik take stranke. Vse delavske liste in organizacije pa prosim da ponatisnejo to pismo in predlog v svrhu javne diskusije, ki mora neobhodno predhoditi vsakemu uspešnemu skupnemu nastopu.

Federativna Stranka Dela

je zveza vseh delavskih, poljedelskih in uradniških strokovnih, prosvetnih, in združinskih organizacij Slovenije, ki hočejo na podlagi proletarske demokracije, duhovno enotni z internacionalno organiziranimi, razvednimi (ne verskimi, ne nacionalnimi) organizacijami, voditi samostojni boj proti kapitalistični reakciji in vsem njenim pojavom na političnem, gospodarskem, socialnem, združnem in samoupravnem polju.

Namen zveze je vzbuditi brezbržne ali zaslepljene sloje delavnega ljudstva k večji zavednosti in aktivnosti v borbi za njihove razredne interese in za socializem. Ta namen bo zveza dosegla s skupnimi nastopi vseh federativnih organizacij v sledečih slučajih:

1. V borbi za osnovne pravice samoodločbe in samouprave zapostavljenih narodov.

2. V borbi za enotno, pravično tarifno kolektivno delavno pogodbo za vse stroke.

3. V borbi za osemurnik in v organizaciji dela za brezposelne.

4. V borbi za spopolnjenje socialne zakonodaje in njenega izvrševanja.

5. V borbi za samoupravo vseh delavskih institucij, občin, okrajev in okrožij.

6. Za svobodo proletarskega tiska, združevanja, zborovanja in štrajka.

7. Pri majskih in drugih manifestacijah delavskega razreda.

8. Pri volitvah v delavsko zbornico, OUZD, v občine, okraje, oblasti in centralni parlament. Vsi izvoljeni pri skupnih nastopih morajo predvsem zastopati interese celokupnega delavnega ljudstva po direktivah stranke Dela.

9. Na vseh drugih poljih združnega, prosvetnega in gospodarskega dela.

10. V zunanji politiki: Za mir, razorožitev ter za prijateljstvo in zvezo z vsemi potlačeni narodi in izkoriščanimi razredi in njihovimi predstavniki.

Sredstva: Federativna Stranka Dela uporablja vsa proletarska sredstva, ki so uspešna in v skladu z razredno zavestjo.

Materialna sredstva: Vsaka organizacija in skupina prispeva in skupno blagajno 5 odstotkov celokupnih svojih dohodkov — združne organizacije 5 odstotkov od čistega dobička — ki jih morajo v svrhu kontrole vse priključene organizacije objavljati javno.

Organizacija.

O vseh predlogih za skupni nastop razpravlja Centralni svet federativne stranke Dela. Ta svet sestoji iz 21 članov. Predseduje pri vsaki seji po vrsti drug predsednik, ki ga izberejo JSDS, SSJ in neodvisna delavska stranka v vrstnem redu (oz. vse priključene organizacije). Sklepa se, če je navzočih vsaj dve tretjini članov in z dv tretjinsko večino navzočih.

V svet delegirajo:

Neodvisna delavska frakcija	3
Jug. soc. dem. stranka	3
Socialistična partija in zedinjenje	3
Strokovna komisija	2
Kmečko delavska zveza	2
Svoboda	1
Zveza železničarjev	1
Klub združenih v Delavski zbornici	2
Klub jug. soc. dem. v Del. zborn.	1
Tipografi	1
Zveza zadrug	1
Zadruga jug. soc. dem.	1

Skupaj članov 21

Seje so vsake 3 mesece enkrat, po potrebi večkrat.

Tehnične posle, ki nastanejo zaradi sprejetja predlogov sveta, opravlja centralno tajništvo, ki se sestoji iz 3 članov: 1 od SPJ, 1 od JSDS in 1 neodvisnih. Tajništvo ima seje po potrebi. Sklepa pa samo soglasno.

Federativna stranka Dela objavlja vsak teden komunique, ki jih morajo objaviti vsi listi priključenih organizacij. Redakcijo komuniquev opravlja tajništvo.

Po vseh večjih krajih se obrazujejo za izvršitev sklepov Centralnega sveta krajevni sveti po istem ključu in po istem pravilniku. O Delu, programu in ostalem morajo vse tri frakcije razpravljati na svojih kongresih.

Diskusija naj pokaže, kakšen skupni nastop je mogoč v sedanjih razmerah in s katerimi skupinami.

S sodružnim pozdravom

Lovro Klemenčič l. r.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »IDEAL« nemškega izdelka so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila se dobi Fran Kos, Ljubljana, Zidovska ulica šte. 5.

Proračun občine Jesenice.

Krajevna organizacija JSDS in SDZ na Jesenicah pozivlja vse delavstvo tukajšnje občine, da se začne resno baviti in zanimati za občinsko politiko, kajti važno je za nas delavce, kako se gospodari z občinskim premoženjem.

Ker so občinske seje javne za vse, je važno in potrebno, da se zlasti volilci udeležujejo občinskih sej. Šele ko bomo delavci stvarno in temeljito spoznali način občinske gospodarske politike, bomo tudi na tem šele spoznali, kako potrebno je, da se delavci organiziramo in kot močna politična organizacija vodimo občinsko politiko. Stvarno se moramo udeleževati in odločevati. Na ta način bodo uspehi vedno večji, moč delavskega razreda bo v razvoju in razmahu vedno vidnejša, proletarci enotni v pozitivnem delu.

Dne 28. novembra preteklega leta je bil sprejet sledeči občinski proračun:

Potrebščine: plača županu in občinskim uslužbencem z zavarovalnico 97.000 Din; za občinsko pisarno 5.500 Din, za javna nadzorstva in upravo Din 10.500, šolske potrebščine Din 167.297, za snajenje občinskega predora Din 600, javna električna razsvetljava in popravila Din 10.000. Za občinsko klavnico: plača mesogledniku, živinozdravniku in drugo Din 18.000, Vzdrževanje in popravila vodovoda Din 10.000. — Za list »Občinska uprava« Din 100, za društvo »Rdeči križ« Din 300, za »Karagjorgjevičev dom« Din 300, za brezposelno podporo odnosno fond za gradnjo stanovanjskih hiš Din 20.000, podpore prostovolnim gasilnim društvom Jesenice Din 3000, Hrušica Din 2000, Za popravilo občinskih potov in mostov Din 50.000. Poprava občinskih poslopij in njih vzdrževanje, dimnikov in katehetske nagrade 27.600. Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo se vrne znesek Din 75.000 v letnih obrokih 3750 Din. Za podpore občinskim revežem in tujim se je voliralo Din 24.000. Vse potrebščine skupaj 449.947 Din.

Dohodki predvideni za pokritje: Najemnina obč. zemljišča in stanarina Din 3000, Kopanje jam na pokopališču Din 3000. Najemnina občinskega lova Din 6200. Štamtina sejmov Din 2800. Pasji davek Din 4000. Dohodki občinske klavnice Din 30.000. Razne denarne globe Din 7000, Licence Din 1500. Taksa kinopodjetja Din 1000. Skupaj 58.500 Din, primanjkljaja Din 391.447. Ta primanjkljaj se pokrije s 100 odstotno občinsko doklado na neposredne (direktne) davke in z doklado na užitnino, to je: na meso, vino, pivo in žgano pijačo.

Iz tega proračuna razvidimo, da se občinsko gospodarstvo v pretežni večini vzdržuje z dohodki, ki jih doprinaša predvsem tisti, ki mora vse življenske potrebščine kupovati in to je delavec. Ali nima potem ravno delavec vse pravice in dolžnosti se zanimati za občinsko gospodarstvo? Ali se ne kretajo vsi njegovi interesi v občinski politiki? Zato mora delavstvo samo kontrolirati delovanje občinskega odbora, ako hoče spoznati razliko v delovanju zastopnikov meščanskih frakcij in raznih delavskih struj, ki so jih pri zadnjih občinskih volitvah postavile stranke, katere so kandidirale v občinski odbor. Ob času vsakih volitev imajo vse stranke polna usta socialnega čuta za delavstvo, ko pa mi-

nejo volitve, ni nobenega denarja za soc. institucije. Odborniki, izvoljeni od JSDS so že večkrat obrazložili nujno potrebo občinske ubožnice, toda meščanske in verske sploh vse kapitalistične frakcije pri nas zlasti klerikalna večina v občinskem odboru se prav lepo na umeten način izgovarja, da je sicer občinska ubožnica potrebna, ampak kje naj vzamemo denar. Mi vemo, da bodo taki izgovori mogoči le dotlej, ko bo delavstvo potom lastne kontrole spoznalo, kako se hitro dobi denar za katehetske nagrade, dočim imajo za obče socialne naprave klerikalci samo obljube po shodih pred volitvami, v praksi pa ne poznajo socialnega programa, ali nimajo denarja za izvrševanje obljub. Delavstvo bo resnično združevalo svojo silo, šele, ko bo spoznalo krivice, ki se mu gode in ko bo spoznalo, da je treba, da vzame organizacija — občinsko gospodarstvo v svoje roke. To se pa ne bo zgodilo brez sodelovanja delavstva.

Prihodnja javna občinska seja se bo vršila v nedeljo dne 6. februarja t. l. ob 3. uri pop. Na tej seji bo tudi poročilo o dobrotivni ministrstva glede kaldrmine za graditev podvoza pod železniško progo. Za predlog, da naj občinski odbor ukrene vse potrebno, da bo dobila občina trga Jesenica potrebna sredstva iz kaldrminskega fonda (v ta fond se stekajo sredstva, ki se pobirajo pri carinarnicah za popravila potov, ki vodijo k carinarnici) so se prvi zavzeli občinski odborniki JSDS. S tem ukrepom bo dosežena važna obča korist za povzdigo občine trga Jesenice. To smo povedali, da bodo občani spoznali, da je klerikalna baharija o njih uspešnem delovanju popolnoma odveč in da si le domišljujejo, da je vsak stvarnejši sklep občinskega odbora njihovo delo. Tudi zato delavci, občani zanimajte se za delo občinskega odbora, da boste sami lahko sodili, kdo da dela in kdo le govori in obljublja, kadar lovi glasove. Zato sodrugi in somišljeniki! S podvojeno silo razlagajte še nevednemu delavstvu potrebo vedno večje in nikoli zadostne splošne izobrazbe, zlasti pa v najvažnejših osnovnih socialnih problemih, ki so delavstvu podlaga in ga usposablja, da bo s pozitivnim delom izrgal občinsko in državno gospodarstvo kapitalistično pokvarjeni gospodi iz rok in ga potom razredno zavednih organizacij upravljalo samo za boljšo skupno korist. — Organizirani delavci.

Najboljši šivalni stroj in kolo
le edino!

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opreman

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. ozlačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana

Biluz Prodanovskega spomenika

To in ono.

Enotna fronta. Dne 1. februarja 1922 se je združila Union banka z Slavensko banko. Generalni ravnatelj združenih bank je postal z istim dnem znani Avgust Praprotnik. Pogodba, s katero je bila sklenjena združitev, ustanavlja med dr. tudi Zvezo večine delničarjev (enotna fronta, bi rekel Sedej). Dotična točka pogodbe se glasi: »Sindikato vodstvo banke sestoji iz 10 oseb, od katerih da vsaka banka (skupina) po 5 oseb. Predsednikom zveze (sindikata) se določa g. dr. Gregor Zerjav, njegovim namestnikom pa g. Janko Zimmermann.« Pogodbo so podpisali: dr. Branko

Arko, dr. Miško Brezigar, Anton Kristan, dr. Franc Lipoč, dr. Rudolf Rodanič, Avgust Praprotnik, Janko Zimmermann in dr. Gregor Zerjav. — L. 1925 je pisal Anton Kristan v nekem popravku v ljubljanskem »Narodnem Dnevniku«, da on ni v nobeni zvezi s samostojnimi demokrati. Pa je bil, kakor je videti z njimi še celo v enotni kapitalistični fronti pri banki, ki je s polno roko sipala ljudski denar v »kulturne« namene samostojnih demokratov. Kaj, če bi se pojavilo mnenje, da je bila tudi »Delavska Politika« ustanovljena z demokratičnim denarjem? Javnost o tem še nima čistih računov, razun, da je Kristan »Delavsko Politiko« podaril SPJ. Kristan — Zerjav v enotni fronti pri Slavenski banki — dovolj vzroka za razmišljanje o vzrokih žalostne usode zadnje stavke trboveljskih rudarjev, kajti Slavenska banka in TPD sta takorekoč eno. Kdor še verjame v socializem kristanovskih socialpatriotov, je neozdravljivo bolan.

To in ono! Od delavskih žuljev živite! Tako so kričali kristanovski agenti v Celju na volilnih shodih na naše sodruge. Voditelj teh lažnivih kričav je bil g. Valentin Komavli, uradnik Borze dela v Celju, ki prejema Din 2500 mesečne plače od Del. zbornice. Njegovo delo obstoja pa, kakor izgleda, največ v tem, da agitira za socialpatriote. On je tudi poročevalec za »Delavsko politiko«. Gospod Komavli je imel od 1. do 14. decembra 1126 plačan dopust, da je lažje agitiral za socialpatriote. Kdo mu je dal dopust? Morda gospod Hrasnik, ki je bil kandidat. Morda bodo kdaj delavci iz tabora SPJ prišli do spoznanja, da živijo od delavskih žuljev pravzaprav le tisti, ki nam to očita. — Eden, ki ne živi od delavskih žuljev na račun drugih.

Šavka mlinarskih delavcev v mlinu Hermana Langa v Belem Monastiru (Baranja). 27. januarja t. l. so stopili tukajšnji delavci v obrambni štrajk zaradi kršenja zakonskih določb zakona o zaščiti delavcev s strani delodajalca. Uzakonjeni 8-urnik se tu izvaja z 12 urnim delavnikom in s plačo od 600—1000 Din mesečno. Največ mlinarski delavec ne potuje v Beli Monastir dokler štrajk ne bo končan.

Indeks lokalov v Celju,

v katerih se nahaja »Naprejek«:

Trafika pri Farni cerkvi.
Trafika na Kralja Petra cesti.
Trgovina s papirjem Goričan & Leskovšek.

Kavarna Merkur pred kolodvorom.
Kavarna Krušič.
Gostilna Central, (Pukl).
Gostilna Žumer, Glavni trg.
Gostilna Skoberne, Ljubljanska c.

Zaslepljenost delavstva. Ko so socialpatrioti razpisali volitve v Delavsko zbornico delavcem. Sedaj pa ima delavstvo namesto Delavske zbornice cel kup nastavljenih socialpatriotskih in orjunaških agitatorjev v Ljubljani, Celju in Mariboru.

»Jugometalija«. V zadnji številki »Naprejek« je stavec namesto »lokalov« postavil »naslovov«, kar je treba popraviti: »Na njenem lokalu se svet napis tvrdke »Otoorepec«. Tudi je namesto »doplačevati« postavil »odplačevati«. Svetovalčeva misel je bila ta, da naj se deleži odpišejo in da naj torej zgubijo samo deleže, če pa tega nočejo, bodo deleže itak zgubili, a povrh bodo morali še doplačati, da bo zguba pokrita.

Prazen strah. Nekdo je razširil glas, da utegne biti definitivnost stalnih nameščenecv OUZD za nekaj časa odpravljena, da bo mogoče nekatere ne ljube nameščenecv pod pretezo, da so neubogljivi, postaviti na cesto in tako utrditi disciplino, ki je baje močno zrahljana. To je pa najbrže le pobožna želja kakega nemerodajnega demokratara, ki bi rad napolnil par lastnih partijskih kljunov. Če je pa na tem kaj resnice, naj se le poskušajo odpuščeni nameščenecv bodo vsaj prosti in bodo lahko svobodno govorili o stvarih, o katerih govoriti se sedaj ne upajo. Disciplina je bila najbolj omajana na Cankarjevem nabrežju, kjer se je takorekoč pred očmi

demokratskih gospodov v uradu jedlo, pilo, rajalo, trgalo ženske bluze in po prekrokanih nočeh spalo v omarah. Takrat se je »disciplina« poseben poznala na oddelkih gg. Andreja in Golobiča, ki sta bila nad vse vzorna. Znana je bila tudi bolnikom in delodajalcem, ki so po cele tedne in mesece zaman čakali na podpore in pravilne plačilne naloge. Znabiti je pa tista »disciplina« imela kak poseben namen? Če ga je imela, ali naj presojamo njene uspehe po sedanjih funkcijah in položajih nekaterih demokratskih gospodov? Kdor takrat ni videl ali znabiti ni hotel videti nereda in odpraviti ga, nima pravice govoriti o nedisciplini danes, ko je bil dosegel svoj namen. Pregovor pravi: Kdor seje veter, žanje vihar.

Male se obeša, velike pa izpušča! Zakaj je bila obtožena in kaznovana samo Ivanka Novak, ki je znabiti najmanj kriva? Zakaj niso bili stavljeni pod obtožbo tudi višji gospodje?

Oni, ki so se sami udeleževali »družabnih« sestankov v uradu in so vedeli za hotel v omari brez koncesije. Mislimo, da je z odpravo definitivnosti nameščence samo prestrašil kak gospod, ki bi se rad postavil. Ako ve kdo kaj pozitivnega, prosimo, da nas obvesti, ker smo pripravljeni napolniti še druge topove, da zrušimo tisto hinavščino, ki bi se še rada šopirila in igrala vlogo pravice. Naj se nihče ne vara, da se »Naprej« šali.

Buržujsko »Jutro« se je zaročilo z »Delavsko politiko«. Kdor ne verjame, naj prečita uvodnik v »Jutru« z dne 27. I. 1927, da bo videl kako hvali socialpatriote. Nas pa postavlja h klerikalcem. Prihodnjic o tem kaj več!

Ali ste že poskusili kruh in žemlje iz Delavske pekarnice v Celju? Delavska pekarnica triumfira nad vsemi kapitalističnimi pekarnami na teži in pri kakovosti kruha in peciva. Zahtevajte v gostilnah in kavarnah ter povsod le pecivo iz Delavske pekarnice.

Vabilo

na IV. redni občni zbor Unije stavb. delavcev za Slovenijo v Celju, ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. aprila 1927 ob 9. uri v poslovnih prostorih Ljubljanske ceste števil. 10 v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedstva,
2. poročilo blaginjskega in kontrole,
3. sprememba unijskih pravil,
4. razno.

Po sklepu 3. redn. občnega zbora imajo pravico udeležbe člani Unije stavb. delavcev in člani Kmetško delavske zveze.

Za centralni odbor:

Valentin Lebič, t. č. predsednik.

Alojzij Leskošek, t. č. tajnik.

Vabilo

na občni zbor krajevne organizacije Kmetško delavske zveze in JSDS v Libojah, ki se bo vršil v torek, dne 15. februarja 1927 v dvorani pri Skobernetu ob pol 5. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, strokovne sekcije, 2. poročilo občinskih odbornikov politične sekcije, 3. socialno politični položaj v naši državi; 4. volitev novega odbora za strokovno sekcijo, za zdravstveni odsek KDZ, za kulturni odsek itd., 5. razno. Vabijo se tudi somišljeniki. Sprejemali se bodo tudi novi člani. — Odbor KDZ v Libojah.

Vabilo

na občni zbor krajevnih organizacij KDZ in JSDS Celje in Celje okolica, ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. februarja 1927 ob 9. uri dopoldne v prostorih pri Kroni s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora in občinskih odbornikov JSDS, poročila gospodarske, strokovne in kulturne sekcije KDZ, 2. socialno politični položaj v naši državi in naše bodoče naloge, 3. Volitev odborov za Celje mesto in Celje okolico, 4. konstituiranje raznih sekcij kakor: dramatično, planinsko, športno in telovadno; 5. Razno. Vstop na občni zbor je nečlanom zabranjen. — Odbor KDZ v Celju.

Tinče in Tonče dva kvartopirca, prišla do sladkega sta izvirca, kjer je solistov natečaj, in glavni adut »BUDHHA« čaj!

Delavski parlament!

Kakor znano je bilo na prvi plenarni seji Delavske zbornice sklenjeno, da se takoj izdela novi volilni red, po katerem bodo sleparije nemogoče.

V ta namen je bil izvoljen odsek iz vseh v Del. zbornici zastopanih skupin.

Sklenjeno je bilo tudi, da bo D. Z. votirala primerno vsoto za znanstveno delegacijo v Sovjetsko Rusijo. Ta predlog je stavil Makuc, podpiral ga je zlasti dr. Bohinjec. Radi tega je nastal spor z ministristvom in je baje pretil D. Z. razpust. Kakor znano so takrat zlasti klerikalni poslanci izposlovali pri vladi, da je potom sleparskih volitev izvoljena zbornica smela nadaljevati z delom. Iz klerikalnih krogov smo poučeni, da namerava klub krščanskih socialcev pri prihodnji plenarni seji predlagati takojšnjo sklicanje odseka za izdelavo pravilnika ter razpis tajnih volitev. Socialpatrioti so jim namreč vračali slabo za dobro, ko so na shodih napadali samo klerikalce. Seja utegne biti interesanina, če se ne bo rešilo vse potom kompromisa, kakor po navadi. Bomo videli.

Iz Mežiške doline smo prejeli popravek, češ, v zadnjem »Napreju« smo delali komunistom krivico, kajti ti da so v Mežiški dolini svojo volilno dolžnost izvršili, pač pa so socialpatrioti v Črni, v Mežici in v Prevaljah ostali doma, tako zlasti nadzorni Konsumnega društva za Slovenijo Topolovec v Prevaljah in trije njegovi uslužbenci, v Črni pa predsednik SPJ. Nasprotno pa da so bili L. Kuhar in Guštanjani zelo poštvovalni. — Prav radi to objavljamo, vendar pa vzdržujemo tudi vsebino zadnjič napisanega, da sta »Enotnost« in »Delo« molče trobentala proti združeni listi. Da se na SPJ takrat nismo ozrli in da nismo povedali, kaj je pisala »Delavska Politika« — to je bilo zato, ker je nismo čitali. »Julrova« filialka nas resnično prav malo zanima in Mežičani gotovo ne mislijo, da smo jo hoteli iz očitka izvzeti. Nasprotno vemo, da je SPJ stala v pogajanjih z SDS in demokraciji bi niti kandidirali ne bili, če bi imela SPJ svojo samostojno listo; tako važno se jim zdi socialpatriotsko »gibanje« v Mežiški dolini.

Leše pri Prevaljah. Pri nas je mnogo staroupokojenec, bivših rudarjev premogovnika in tudi drugih, katerih usoda je nadvse trda. Do 150 Din dobivajo skupno z ženo, včasih pa za kakega otroka kako paro več. To je podpora pokrajinskega sklada za rudarje v Ljubljani. In s to podporo naj se preživlja cela družina. Vsako leto po dvakrat dobijo nekateri še kako izredno podporo v znesku enome-sečne podpore, pa to so samo redki slučajji. Kako je mogoče s tako malenkostno podporo živeti, premišljuje vsak človek. Za vsakega se tako razsodnega človeka je to dejstvo nerazrešljiva uganka. Samo za gospodo pri pokrajinskem pokojninskem skladu je vse jasno. Oni smatrajo to podporo prezadosno za preživljanje. Zato pa tudi nadleguje orožništvo to nadvse ubogo staroupokojeniško paro in to ne samo enkrat v letu temveč stalno. Doveda se človeku, kakor bi bili naši upokojenici konfinirani po avstrijskem načinu v vojnem času in to še ob kruhu in vodi. Ako se pa le gane tak ubožec za malim zaslužkom so se takoj »spremenile življenske prilike« in podpora se mu po poročilu orožništva vzame. Da človek, ki je 40 let garal v premogovniku ni zmogel več za delo, gospodje tega niti ne vedo. Dalje, če staroupokojenec drži kako kozo ali par kur »redi že živino« in so se prav temeljito »spremenile življenske prilike« in tudi tak izgubi podporo. Če bi pa imel kaj prihrankov mu šteje to za največji greh. »Skupno gospodinjstvo s kakim fantom (sinom), ki komaj zmore zase za hrano igra tako veliko vlogo, da se za večno odtegne upokojevcu miloščina, ki si jo je gotovo pošteno zaslužil. Vsi ljudje smejo imeti svoj želodec, samo upokojevcem ga odreka pokojninski sklad. Kako to vpliva na moralno lahko spozna vsak človek, kajti kdo bi hotel štediti. Če tisti upokojenec bolje izhaja, ki je v mladosti vse zapil. Na eni strani se priznava novoupokojenecem

sicer nizka vendar pa znatno večja pokojnina, a od staroupokojenec se pa zahteva, da živijo edino od par dinarjev. Ali je to v smislu zakonov, da se ljudstvo na tak način vzga. Na to naj odgovarjajo oblasti, mi vemo, da ta način le demoralizuje.

Za neporebne sikanje pa smatra ljudstvo uesvo, da je stalno po orožništvu nazirano, kakor ce bi bilo to del uprave pokrajinskega pokojninskega sklada in sicer njega najporebnejši del. Mi vemo, da orožništvo tega ni krivo, a to dopovedati priprostemu ljudstvu ne moremo, kakor tudi ne moremo zagovarjati tak način postopanja pokojninske oblasti. Opozorjamo na te razmere tudi politično oblast v Prevaljah, ki je morala dovoliti za tako delo varnostno oblast. Koliko trpi na ugledu orožništvo in naša uprava sama vemo prav dobro, in znano je tudi, da ni ta izguba v nobenem razmerju s tistimi par dinarji, ki se jih v vsakem slučaju le po krivici vzame upokojevcu.

Ce ni mogoče temeljito spremeniti življenske razmere med delavstvom, ki ima stalno delo, kako naj se to zgodi pri tistih delavcih, ki so po starem upokojeni!

Upamo, da za danes to zadostuje, sicer pa se bomo k stvari še povrnil ob prvi priliki. Takrat pa bomo še bolj jasno govorili. Vsak posamezni slucaj bomo osvetlili, da se odpravijo dvakrat škodljive metode zgoraj omenjenega preiskavanja.

Dramatika.

(Dopis iz Trbovelj.)

Pri delavski mladini se opaža nekako prirojeno zanimanje za dramatiko. Tu v trboveljski kulturni sekciji KDZ je že deloval dramski odsek, samo da je vsak začetek težek, posebno pa še v dramatiki, kajti novinci se še ne morejo dovolj zavedati velikega pomena in važnosti dramatike. Posebno velja to za delavsko dramatiko, ki mora pokazati proletariatu proletarsko dramo v nasprotju z meščansko ali malomeščansko. Novinci, povečini še zelo mladi, se ne morejo dovolj zavedati velike vzgojne vrednosti proletarske igre za igralce same in za celo publiko. S prireditvijo dobre proletarske igre dosežemo več nego z deset predavanji ali pa dvajset shodi. Kajti predavanja ne more večina dolgo poslušati, besede gredo mimo ušes, proletarska igra pa ostane v spominu, ker vidimo v njej naše trpljenje, naše bitje in naše nehanje, naše stremljenje po končni zmagi izpod jarma kapitala. V igri vidimo vse to živo, tam le v besedah, ki jih čisto niti ne razumemo. Prirediti na nedeljo ali praznik dobro proletarsko igro s petjem in kako drugo zabavno točko — proletarskega značaja — je to najhva-

ležnejši posel izobraževalne organizacije proletarske mladine. Na predavanju pojde mladi proletarec na nedeljo še manj kakor drugače, ali tako prireditve bo rad obiskal s svojimi mladimi in starejšimi sodruzi.

Po rudarskih revirjih in drugih industrijskih krajih je proletarska mladina v prirejanju dramskih predstav še zelo zacelala. Le vsake kvatre prireditve kako proletarsko igro, drugače pa nudijo le klerikalni in sokolski šund, dočim pri klerikalcih ali sokolih sicer nikdar nisem videl kake socialistične igre, niti čul proletarske pesmi.

Ali zato ustanavljamo razredno zavedne organizacije, da pod krinko socializma hranimo proletariatu s purgarsko hrano: Ne samo ime mora biti naše, nego vse organizacijsko delovanje, vse naše prireditve, vse naše zabave morajo biti proletarske vsebine, proletarskega značaja! Pa mi reče kdo, da še nimamo proletarskih iger. Res je, v slovenskem jeziku jih je proketo malo. Ali v nemškem, ruskem, francoskem jih je mnogo. Treba jih je samo prevesti. Če se bomo vedno zadovoljili z »Mlinar in njegova hči« ali drugim takim podobnim klerikalnim šundom, ki ga prireja trboveljska »Svoboda« — bomo vedno ostali v trboveljski megli.

Naša naloga ni samo v tem, da prirejamo proletarske igre, gojimo proletarsko dramatiko, ampak tudi v tem, da proletarske drame tudi ustvarjamo. Dokler se med slovenskim proletariatom ne pojavijo proletarski dramatik, pa vsaj prevajamo igre iz drugih jezikov. V ta namen moramo mobilizirati sodruge intelektualce, da nam prevajajo nove drame — in tedaj upam, da se ne bodo zatekale proletarske organizacije v purgarski šund. Delu čast in oblast! (Napisal delavec po prečitanku knjige Etbina Kristana: »Kato Vrankovič«.)

Blanca. Proti dvojici Bregantovi je mnogo pritožb. Vendar nobena ne zaleže. Še zdaj ne vemo zakaj sta bila odpuščena iz šole 2 šolcobvezna dečka. Ali je tako delo temelj za narodno vzgojo? Ker ni g. dr. R. J. v Sevnici na zahtevo in obljubo od 26. IV. 1925 vložil tožbe proti šolskemu upravitelju gosp. Bregantu, vprašam gosp. Velikega župana ter prosvetnega referenta Ljubljanske oblasti, kaj sta, ozir. kaj mislita ukreniti na vlogo z dne 25. X. 1925, dalje na dopise v časopisu in na uradne izpovedbe, ki ovdoljujejo g. Zm. Breganta nepravilnega delovanja. Nekatero osebo prav z lažnivimi zagovori podpirajo g. B. Tukajšnji župan g. Robek me popopoldnoma neupravičeno zakopava, če trdi, da nastopam proti g. Bregantu iz političnega nasprotstva. To je laž.

Posledice so strašne,

če se zanemari pravilno negovanje telesa. Ze naši očetje in dedje so vedeli, da dnevna uporaba pravega Fellerjevega »Elsafluida« krepi mišice in kite, daje živcem moči in varuje pred boleznijo. Drgnjenje in umivanje z Elsafluidom nas obdrži sveže in odporne, umirja živce in ublažuje bolečine. S svojo mnogostransko uporabo se pokazuje Elsafluid zunaj in znotraj vedno koristnim kot staro dobro domače sredstvo in kosmetikum. Močnejše in boljše delovanje kot francosko žganje.

Zahtevajte za polkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah istočno »Fellerjeva« pravi Elsafluid v polkusnih steklenicah po 6 Din. v dvojnati steklenici po 9 Din ali specialnih steklenic po 26 Din. Po polki pride tem ceneje, čim več se naroči naenkrat; s zavojnico in poštno vred stane:

9 polkusnih ali 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici Din 61.—
27 polkusnih ali 18 dvojnati ali 6 specialni steklenici Din 135.—
64 polkusnih ali 36 dvojnati ali 12 specialni steklenici Din 250.—

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER, LEKARNAR V STUBICI DONJI, ELSATRG 57EV, 252, HRVATSKA.

Tudi ni prav, da g. župan podaja izjave, oziroma zagovore za g. Breganta brez vednosti občinskih odbornikov. To je pristranost, dočim se jaz borim le proti krivicam in napakam v šoli pod vodstvom g. Breganta. Če uradne vloge nič ne pomagajo, naj vas pa javnost sodi Simon Sprager.

Gospod Komavli je v Štoreh na volilnem shodu 16. I. 1927 volilcem razlagal, da so Naprejevci dobili 8.500 dinarjev od Prometne banke na biano menico. Kazal je fotografijo pisma Prometne banke in čital vsebino (le naslov je zamolčal). Isti Komavli ni niti besedice spregovoril o samostojnih demokratih niti ni povedal, da dela on intimno skupno z demokrati. Tako postopanje je jasen dokaz, da so socialpatrioti politični agenti samostojnih demokratov. Gospod Komavli je pa ob vsaki priliki razlagal delavcem, da smo mi dobili denar od Prometne banke za razdiranje delavskih organizacij. Pojasnilo v zadnjem »Napreju« pa je, upamo, zaleglo Komavliju in njegovim backom.

Socialpatrioti se jokajo za mandate, ki so jih kapitalistične stranke odnesle. Mariborska »Volksstimme« je huda na socialdemokrate, ker so v mariborskem okraju desni breg vložili svojo listo in je radi tega propadel železničar na Petejanovi listi. Pred volilnavami so socialpatrioti kričali, da jim ne gre za mandate, pri tej priliki so pa rinili v ospredje razne Korene, Petejane, Bahune in Hrastnike, za katere bi morali socialdemokrati glasovati. Tako so hoteli. Mi na pisavo »Volksstimme« ne bi reagirali, če bi gospodje okrog SPJ ne bili tako nesramni, da očitajo nam, da smo mi krivi izgube njih mandatov, dasi so SPJotarski in lažikomunistični voditelji odbili sodelovanje z našo stranko. Sicer pa, če Vam gre res za delavce, železničarje tedaj svetujemo, da g. Petejan odstopi svoj mandat s železničarju, da bodo delavci imeli svojega zastopnika v oblastni skupščini. — Socialdemokrat.

Važen opomin Vam daje mlinček v kuhinji, da kupujete kavo in nadomestke le v zrnih. Potem namreč veste, kaj kuhate. Če kupite pravo žiko, jo dobite samo v zrnih. Tako se prepričate, da je žika iz rži, ki vstvarja res zdravje in moč.

Združenje! Združenje!

Tako so upili socialpatrioti pri volitvah. To je bilo edino strelivo za nezavedno ljudstvo. Pravijo, da so za združenje; samo Naprejevci nočejo!

Šepetajo: umazati moramo vse socialdemokratske kandidate.

Pravijo: mi smo močna stranka, zato moramo imeti nosilce liste mi.

Šepetajo: diplomatično jih moramo ujeti, saj so pri socialdemokrati predvsem sami delavci, ki ne vedo kaj je tajna diplomacija.

Pravijo: mi smo internacionalci; »Naprejevci« pa ne.

Šepetajo: imamo močen aparat, nič bati, dokler imamo bolniške blagajne, Del. zbornice, konzume itd., žetev je naša.

Tako so govorili in šepetali SPJoterci po vseh krajih, kjer ni prišlo do skupne liste. Najhujše in najbolj nesramno so ravnali v Celju in okolici, ker jih jezi, da jim tudi tu ne gre žito v klasje. Zato je treba, da javnosti popišemo te lažnivce, ki hočejo biti zastopniki — delavstva.

Kjer so sklicale naše organizacije shod, so prišli povsod škandale delat. Dasi smo mi njih pustili v miru ter šli rajši na buržujske shode in tam povedali kaj hočemo mi socialdemokrati. Socialpatrioti si tega niso upali, ampak so hodili nam razlagati — naš program, ki ga že mi zdavnaj izvršujemo! Smešno je, da so hoteli učiti nas taki, ki nimajo pojma ali sploh nočejo vedeti, kako se socializem izvršuje.

Tako smo imeli na Teharjih 9. I. 1927 shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Tudi pristaši drugih strank so bili navzoči, pripihal je tudi Martin Krpan (to je Ciro Böhm, ki upa postati Lenin) za njim njegov ministrant star klerikalec, čevljar Šmerek in tretji je bil obžalovanja vredni Poteš. Poročal je s. Oset o pomenu volitev, dalje s. Stojan in preds. Lebič. Nato se je oglasil g. Böhm, ki je prav lepo razložil naš program in našo taktiko prav krepko je povdarjal progresijo (ki je največji vzrok, da so generali bežali iz JSDS. Ker pa so se zavedni socialdemokrati naveličali demagogije so Böhm pokazali vrata; s. Stropnik mu je celo rekel: če bi jaz imel tako namazano govoranco, kakor ti, Böhm, tedaj imam cele Teharje za seboj, ker sem pošten, tebi pa delavci ne zaupajo ker skačeš sem in tja. S. Varmošnik se je odrezal »kaj boš Ti nas farbal, ko zdaj hvališ, kar si poprej grajal.« Žalostno so odšli ti trije kralje od SPJ poslani.

(Konec prih.)

Celje. Se že čisti! Na predvečer volitev v oblasno skupščino so celjski kristanovci, zlasti neki Jaka Vodopivec, Janežič, Plankar et komp. raznesli vest, da so napravili Naprejevci in Leskošek na čelu kompromis s klerikalci. Bili so tako demagoški in previdni v svojem zavijanju, da so take vesti raznašali le med svojimi backi in nezavednim ženskim svetom. Govorili so celo o denarju, toda vedno tako, da niso trpeli kake objektivne priče v bližini. Ta njihova laž jim je prinesla zopet nekaj glasov, vendar ne toliko kakor ob volitvah v Delavsko zbornico, ker se je tedaj glasove lahko kradlo, kroglice pa ne. Laži kristanovcev je širila tudi Kati Doklerjeva, ki je med pričami izjavila, da je dobil Leskošek Din 10.000 od klerikalcev. Sodrug Leskošek, ko je

za to stvar zvedel, ji je naznanil, da bo vložil tožbo proti njej, ako zadevo javno ne prekliče ali dokaže resnico. Omenjena je dne 1. februarja 1927 prinesla v socialdemokratsko tajništvo sledečo izjavo:

Izjava.

Podpisana Kati Doklerjeva, delavčeva soproga na Spodnji Hudinji št. 11 pri Celju izjavljam, da ne vem ničesar slabega o g. Alojziju Leskošku, strok. tajniku v Celju.

Obžalujem, da sem govorila, da je delal volilni kompromis s klerikalno stranko in da je dobil za kompromis od klerikalne stranke Din 10.000.

Zahvaljujem se mu, da je odstopil od sodnijskega preganjanja, ker so bile moje trditve neosnovane in neresnične.

Spodnja Hudinja, dne 31. I. 1927.

Kati Dokler.

Gospa Doklerjeva je poleg izjave še osebno povedala, da je več korenovcev, ki lažejo o Leskošku, njih imena pa ne more izročiti, ker je njen mož tudi pri kristanovcih organiziran. Povedala pa bo, kadar se bo mož spomnil, kajti ona že ve, da je »Napreju« glasilo prave soc. dem. stranke.

Z ozirom na javni preklje ge. Doklerjeve se je s. Leskošek zadovoljil, in ni vložil tožbe proti njej, ker je uvidel, da je bila Doklerjeva samo orodje zlikovcev, kapitalističnih agentov. Kakor hitro bo pa zvedel za prave krivce — obrekovalce, bo poiskal zadoščenje pred sodiščem. Javnosti naj zadoštuje gorenja izjava ge. Doklerjeve, do tedaj, da se bo njen mož rešil duševnega robstva kapitalističnih agent-provokaterjev in političnih denunciantov.

Črna. Da delavstvo tudi pri nas spregleduje sta prav lepo pokazala zadnja dva shoda. Prvi je bil sklican dn e26. XII. 1926 po ZKJ kot protestni shod zaradi odpuščenih rudarjev v Mežici. Na ta shod je prišlo poslušat g. Arha ca 50 oseb, od teh je bila dobra polovica naših. Ta shod je končal z blamažo sklicateljev. Drugi shod (volilni) se je vršil dne 6. januarja ob obilni udeležbi. Pogrešali pa smo na njem nekaj tistih, ki so doslej vedno radi govorili v združitvi — in ki tudi niso smatrali za potrebno na dan volitve storiti svojo dolžnost, ter so čeprav funkcionarji SPJ raje ostali — doma. Da takim funkcionarjem delavstvo vedno bolj obrača hrbet, ni nič čudnega, kajti delavstvo ve, da je poleg Sokolskega doma v Žerjavu, ki ga je menda podaril rudnik tudi tako obnašanje le voda na mlin SDS. O resničnosti nesramnega blatenja naše stranke ter s. Möderndorferja na plakatih SDS ne bomo izgubljali besedi ker je dovolj jasno govorilo neznatno število demokratskih kroglic v Mežici, kjer je občinstvo videlo naše delo na lastne oči. Kakor je znano se je gradil lansko leto v Mežici modern vodovod v občinski režiji. Delavstvo je bilo res pošteno

plačano, medtem ko so bile plače podvostvom podjetnika pri prizidavi šole v Črni skrajno nizke. Delalo so je nepretrgoma, plačevalo delavce skrajno slabo, dasi je podjetnik pri svojih sprehodih okrog delavcev gotovo prišel na neprikrajan račun. Tu in tam si marsikomu lahko dopovedal, da ne delaš pri culukafrih ampak v socialistični občini. Čudno se postopa tudi pri SPJotški Lesnoind. zadrugi. Namesto, da bi gg. predstavniki te zadruge pogojeno delo premerili in plačali, kakor je to navada pri vsakem trgovcu, nasprotno, dali so les kar odvažati, na pravili račun po svoji volji ter pred članstvom, ki je radi tega začelo odstopati obetali, da bodo omenjenega tožili, kar se pa ni zgodilo. Takih in podobnih levitov imamo še nekaj v rezervi. Zbadač!

Jakob Uranjek iz Zabukovce nam piše z ozirom na dopis s. M. Pevca v »Napreju« št. 2, da ni očital s. Pevcu koritarstva on, temveč Judec (SPJ). Drugih Pevčevih očitkov Uranjek ne poskuša ovreči, ampak pravi samo to, da ni prav, če se zaupniki med seboj napadajo. To je zelo komodno stališče! H koncu pa piše, da naj celokupna javnost odloča, kdo ima prav, ali tisti, ki vedno napada, ali tisti, ki miruje. — Uranjek je bil nekdanji socialni demokrat, zdaj je pa izvoljen za okrožnega poslanca na klerikalni listi. Torej ni »miroval« ne prej ne zdaj, in gotovo niti sam ne veruje, da bi bilo mirovanje najboljšje. Mir je treba priporočati tam, kjer se ljudje pretepajo ali pa na vojno pripravljajo, tak mir naj pa Uranjek le klerikalcem priporoča, ki so topove blagoslavljali! Tudi orjunašem in udarnikom naj ga pridiga, če bo kaj izdalo. Pošteno kritiko si bomo pa mi in naši dopisniki vselej dovolili, pa čeprav jo proglašate vsi za napadanje. Všeč nam je, da se obrača Uranjek na javnost. Mi priznavamo javnost za najvišje sodišče, zato bomo kritizirali pred javnostjo v tisku, zahrbtnoštem pa prepuščamo kritiko za hrbtom. Uranjek nam bo priznal, da je ljudstvo še vedno precej nezavedno, tako, da raje poslušajo in govori na samem, nego pa čita in piše v javnosti. Zlasti žene so take, ali ne? Kdor se pa briga za resne zadeve, za napredek delavstva, za pravične mezde itd., ta se ne sme razgovarjati samo s sosedami pri vodnjaku, ampak mora v javnosti povedati, kako misli položaj izboljšati. Od Uranjeka bi zlasti radi vedeli, zakaj se mu je socialna demokracija pod Kristanovim vodstvom zdela dobra, brez tega vodstva pa se mu zdi slaba tako, da jo je zapustil in šel h klerikalcem. To je veliko in važno vprašanje za vse delavce, naš list je pripravljen Uranjekov odgovor objaviti, pa čeprav bodo »napadli« v njem.

Uredništvo »Napreja«.

4. II. 1927. — 2400.

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Vijudno namenjamo, da sem odprl v Narodnem domu v Celju novo manufakturno trgovino

PRI GOLOBU.

Priporočam Vam veliko izbiro tu- in inozemskega blaga po izvanredno niskih cenah:

Fabriško platno od 6.50 Din naprej, belo platno od 8 Din naprej, oksfort za srajce od 10 Din naprej, flanela za srajce od 10 dinarjev naprej, Druk od 10 Din naprej, močna hlačovina, dvojna širina od 30 Din naprej, ševijoči, dvojna širina, v različnih barvah od 35 Din naprej, volneno blago za obleke, v vseh barvah, dvojna širina od 48 Din naprej, belo platno za rjuhe od 30 Din naprej. Velika izbira evlitenih robcev, nogavic, rokavic, namiznih prtov, brisač, odelj, potrebščin za šivilje in krojače. — Lastna izdelava delavskega perila. Zunanjam strankam vzorci na razpolago.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, džinki, kloti, šifoni, epni robci, palice, vilce, noži, skratke potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce

edino le pri tvrdki

Iosip Petelinc

Ljubljana
blizu Prešernovega
spomenika

Najnižje cene!
Na veliko in malo

Širite „NAPREJ“

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.

Tvornica dežnikov in solčnikov

L. MIKUS, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

prilagoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna

posteljne mreže

otomane in tapetniške izdelke nudl najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

LJUBLJANA, KREKOV TRG 7.